

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-13094613
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

22 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (1 Takım)

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN LÜTFÜ TÜRKKAN'IN
TBMM 7/26180 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Kocaeli'nin Hereke bölgesinde, özellikle Yukarı Hereke Mahallesinin üst kısmında taş ocakları mevkiinde faaliyet gösteren özel bir firma tarafından işletilen kalker ocağı, kapasite artışı için başvuruda bulunmuştur. Bu tesis, yerleşim yerlerine son derece yakın bir konumda bulunmakta olup, patlatma yöntemiyle yapılan çalışmalar sonucu ortaya çıkan toz ve gürültü, bölge sakinlerinin sağlığını ve yaşam kalitesini ciddi şekilde olumsuz etkilemektedir.

Ayrıca, devlet ormanı olan alanların bu tür tesislere tahsis edilmesi, çevre tahribatını artırmaktadır. Mahalle sakinleri geçtiğimiz yıl kapasite artışına karşı mücadele etmiş olmasına rağmen, firmanın yeniden kapasite artışı başvurusunda bulunması, vatandaşlarımızın endişelerini daha da artırmıştır. Bu durum, Hereke'nin doğal yapısının ve mahalle sakinlerinin yaşam alanlarının korunması açısından ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde;

- 1- Hereke bölgesinde faaliyet gösteren taş ocakları ve çimento fabrikalarının yerleşim yerlerine bu kadar yakın olmasına nasıl izin verilmiştir?
- 2- Bu tesislerin yer seçimi sürecinde çevre ve insan sağlığına etkileri dikkate alınmış mıdır?
- 3- Özel firma tarafından işletilen kalker ocağının kapasite artışı başvurusu hangi kriterlere göre değerlendirilmektedir? Bu başvuru, bölge halkının sağlığı ve çevre üzerindeki etkileri göz önünde bulundurularak incelenmiş midir?
- 4- Taş ocaklarında patlatma yöntemiyle yapılan çalışmalar sonucu ortaya çıkan toz ve gürültünün, bölge halkı ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak için hangi önlemler alınmıştır? Bu önlemler yeterli midir?
- 5- Devlet ormanı olan alanların taş ocakları ve çimento fabrikaları gibi tesislere tahsis edilmesi sürecinde, çevre koruma ve sürdürülebilirlik ilkeleri nasıl gözetilmiştir?
- 6- Hereke bölgesinde yaşayan vatandaşlarımızın sağlık ve yaşam kalitesini korumak amacıyla, bu tür tesislerin faaliyetlerini denetleyen ve sınırlandıran yeni düzenlemeler yapılması planlanmakta mıdır?
- 7- Yukarı Hereke Mahallesi'ne 600 metre mesafede bulunan taş ocağının kapasite artışına izin verilmesi durumunda, bölge halkının sağlığı ve çevre üzerindeki etkileri nasıl en aza edilecektir?
- 8- Mahalle sakinlerinin taş ocakları ve çimento fabrikalarının genişletilmesine yönelik itirazları dikkate alınarak, bu tür projelerde halkın katılımı ve onayı süreci nasıl işletilecektir?

CEVAPLAR

Bilindiği üzere; Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin EK-I Listesinde yer alan veya ÇED Gereklidir kararı verilmesi nedeniyle Bakanlığımıza müracaatta bulunulan projelerle ilgili olarak Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince ilgili kurum ve kuruluşlardan oluşan

bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu teşkil edilmektedir.

ÇED Süreci'nde sunulan tüm rapor, dosya ile diğer tüm bilgi ve belgeler ÇED Süreci içerisinde proje ile ilgili tüm komisyon üyeleri bilgilendirilmekte olup, komisyon üyelerinden gelen görüş ve öneriler doğrultusunda ÇED Raporu hazırlanmakta ve inceleme değerlendirme komisyonunun çalışmaları neticesinde de nihai şeklini almaktadır. Bakanlığımızca da, bu komisyon tarafından yapılan inceleme ve değerlendirme sonuçlarına göre proje alanlarının hassas alanlara olan mesafeleri göz önüne alınarak, taş fırlaması, gürültü ve toz hesapları Bakanlığımız web sayfasında yer alan Patlatma Tasarımları ve Patlatma Kaynaklı Çevresel Etkiler Kılavuzu'na göre değerlendirilip bu minvalde ÇED Yönetmeliği kapsamında karar verilmektedir.

Bunun sonrasında Bakanlığımıza yapılan başvurular ÇED Yönetmeliğimiz çerçevesinde incelenmesini müteakip oluşturulan İnceleme Değerlendirme Komisyonu tarafından proje içerisinde yer alan konular komisyon temsilcilerinin yasal yetki, görev ve sorumlulukları çerçevesinde projenin türü de dikkate alınarak ilgili mevzuatlar çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Söz konusu ocak alanlarında yapılacak patlatmalar için uluslararası kabul görmüş bilimsel yöntemler kullanılarak patlatma hesaplamaları yapılarak çevresel etkileri belirlenmektedir. Yine söz konusu ocak sahalarında proje kapsamında gerçekleştirilecek iş ve işlemlerden kaynaklı olarak oluşacak toz emisyonlarının irdelenmesi kapsamında hava kalitesi dağılım modellemesi yapılmaktadır. Söz konusu Hava Kalitesi Dağılım Modellemesi Raporu'nda kontrollü çalışma şartlarında tesis ve tesis inceleme alanında toz emisyonuna katkı yapabilecek sanayi tesislerinden ve ısınmadan kaynaklanacak kümülatif toz emisyon dağılımı incelenmektedir. Proje kapsamında oluşacak gürültünün değerlendirilmesi için 30.11.2022 tarih ve 32029 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği'ndeki sınır değerleri sağlayıp sağlamadığı konusu irdelenmektedir.

Orman alanları ile ilgili Tarım ve Orman Bakanlığı (Orman Genel Müdürlüğü) yetki ve sorumluluğunda bulunan alanlar olup, söz konusu alanlarda planlanan madencilik projeleri ile ilgili ÇED süreçlerinde komisyon üyesi olarak yer almakta, konuya ilişkin görüşlerini bildirmektedirler.

Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) mevzuatı açısından denetim ve kontroller Bakanlığımız ve Valiliklerce (Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) her yıl rutin olarak yapılmaktadır. Ayrıca Bakanlığımıza talep olması halinde mevzuatlar kapsamında değerlendirme yapılmaktadır.

ÇED Yönetmeliği' nin 9. maddesi gereğince ÇED Süreci'ne halkın katılımını sağlamak, proje hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısı düzenlenir. Ayrıca halkı, proje ve etkileri hakkında bilgilendirmek, halkın projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından Paydaş Katılım Planı (PKP) hazırlanır.